

Pestprotocol Mauritiusschool

Oktober 2016

Inleiding

De Mauritiusschool ziet pesten als een bedreiging voor de school als geheel, voor alle leerlingen, leerkrachten, ouders en alle andere betrokkenen bij de school. Wij erkennen en herkennen pestgedrag en ondernemen actie ter voorkoming van pestgedrag.

In dit protocol is vastgelegd hoe de Mauritiusschool het pestgedrag van kinderen benadert. Via dit protocol wil de school alle betrokkenen op de ernst van pesten wijzen en daarnaast zowel handreikingen geven om te werken aan een veilige school, als een stappenplan bieden bij systematisch pestgedrag.

Doel van dit pestprotocol

“ Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

Als kinderen aan elkaar gewaagd zijn, is er sprake van plagen. De ene keer doet de een iets vervelends, een volgende keer is het de ander. Plagen hoort erbij. Plagen is een manier om grenzen te verkennen, : hoe ver kan ik gaan?. Plagen verduidelijkt iemands sterke en zwakke kanten. Plagen is een spelletje. Niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend.

Pesten is dat wel. Bij pesten heb je ongelijke machtsverhoudingen. De één is sterker dan de ander. De pestkop gebruikt zijn macht. Het slachtoffer heeft moeite om zich te verdedigen. Het is steeds dezelfde die wint of verliest. Meestal gebeurt pesten niet zomaar een keer. Meestal is het kind dat gepest wordt langdurig het mikpunt. Met een onophoudelijke regelmaat wordt er gestompt, gefluisterd, genegeerd of zelf gechanteerd. Naar school gaan wordt een lijdensweg.

Digitaal pesten

Leerkrachten dienen ook alert te zijn op nieuwere pestvormen. Een pestvorm die voor veel kinderen erg bedreigend is, is het zogenaamde ‘online-pesting’. Kinderen pesten elkaar via MSN, Hyves en/of Facebook. De impact van deze wijze van pesten is vele malen groter, omdat op deze manier vele anderen mee kunnen kijken/luisteren/doen met het pesten. Veel kinderen praten hier niet over en ouders houden soms onvoldoende toezicht op het gedrag van hun eigen kind en dat van anderen op de computer. Leerkrachten hebben minder of geen zicht op het gebruik van de computer buiten schooltijd, maar worden wel geconfronteerd met de gevolgen. Het is daarom zaak om in geval van digitaal pesten in een zo vroeg mogelijk stadium als ouders en leerkracht contact te leggen om gezamenlijk het probleem aan te kunnen pakken.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleding.
- Isoleren en negeren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van de gepeste gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen.
- Pesten via msn.

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Hoe gaan wij op de Mauritiusschool met pesten om?

- Een effectieve manier om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.
- Aan het begin van elk schooljaar wordt er extra aandacht besteed aan de regels en afspraken en aan het pestprotocol.
- Dit pestprotocol wordt door alle kinderen uit de groep onderschreven „niet op papier maar wel met woorden.
- Op school willen we regelmatig een onderwerp in de kring aan de orde stellen.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen. Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.

- Het voorbeeld van de leerkrachten en de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten, ouders en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

In onze schoolgids wordt verwezen naar de zogenaamde “vijfsporenaanpak”.

De vijfsporenaanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouders, de klasgenoten en de leerkrachten.

De verschillende aandachtspunten zijn:

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school.
2. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt.
3. Steun bieden aan het kind dat zelf pest.
4. De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem.
5. De ouders van het gepeste en het pestende kind steunen.

Deze methode is ontwikkeld door Drs. B. van der Meer van het Expertisecentrum voor Veiligheid. Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat dit één van de weinige effectieve manieren is om pesten aan te pakken, vooral door het effect op de lange termijn. Uitgebreide informatie vind je op <http://www.pestweb.nl>

Belangrijke regels bij het hanteren van het pestprotocol.

REGEL 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

“Je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken”.

Deze regel geldt natuurlijk ook voor de ouders van alle kinderen.

Het verschil tussen klikken en klagen: bij klikken wil je dat de ander straf krijgt, bij klagen hoop je dat het ongewenste gedrag ophoudt.

REGEL 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

REGEL 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Samen met de leerkracht(en) wordt naar een oplossing gezocht en wordt actie ondernomen.

Onze regels op de Mauritius zijn:

1. Wij luisteren naar elkaar.
2. Wij zorgen goed voor eigen en elkaars spullen.
3. Wij bedreigen elkaar niet
4. Wij praten positief over elkaar en tegen elkaar.
5. Wij weten dat de leerkracht op alle kinderen let (dat hoeven wij dus niet te doen).
6. Wij spelen en werken samen. Iedereen hoort erbij.
7. Wij denken eerst na voor we iets doen.
8. Wij lachen niemand uit.
9. Wij gaan met elkaar om zoals we ook willen dat er met ons omgegaan wordt.

Deze regels gelden op school en daarbuiten.

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde **schoolregels**, in overleg met de leerkracht. Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zgn. **groepsregels** (indien van toepassing).

Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

Wat doen we als.....

Er gesignaleerd wordt (door gepeste leerling zelf, ouders, andere leerling of leerkracht) dat een leerling wordt gepest?

- De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
- Bij herhaaldelijk pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met de leerling die pest.
- Bij pestgedrag worden de ouders(van pester en gepeste) op de hoogte gebracht van het pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht het idee heeft dat er sprake is van onderhuids pesten?

- In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk. In dit verband zal er ook een vertrouwenspersoon ingeschakeld worden via Delta.

Begeleiding aan de leerlingen

De gepeste leerling:

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We benadrukken de sterke kanten van het kind.
- We stimuleren het dat de leerling zich anders/beter opstelt.
- We praten met de ouders van het kind (en de ouders van de pester).
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

De pester:

- We praten met de pester en we zoeken naar de reden van het pesten.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.
- We laten excuses aanbieden.
- We spreken bij herhaling de pester er weer op aan.

In de groep:

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en eventueel partij trekken voor de gepeste leerling.
- We bespreken met de leerlingen dat "meedoen" met de pester meestal kan leiden tot verergering van het probleem.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Overigens maakt de desbetreffende leerkracht het pesten bekend bij het gehele team, zodat iedereen er alert op kan reageren!

Adviezen voor...

De ouders van de gepeste kinderen:

- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind. Doe dat niet op een negatieve manier, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is: *wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?*
- Steun uw kind in het idee dat er een einde komt aan het pesten.
- Laat uw kind opschrijven of tekenen wat het heeft meegemaakt. Dit kan best emotionele reacties bij uw kind oproepen. Op zich is dat niet erg, als het maar hierbij geholpen wordt de emoties te uiten en te verwerken.
- Pesten kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer de leerling om naar de leerkracht te gaan.
- Als u van uw kind er met niemand over mag praten, steun dan uw kind, geef het achtergrondinformatie en maak uw kind duidelijk dat de school het voorzichtig zal aanpakken.
- Beloon uw kind en help het zijn zelfrespect terug te krijgen.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, kunt u de ouders van de pester opbellen en voorzichtig vragen er met hun kind over te praten. Gebruik daarbij als argument dat elk kind op straat veilig moet kunnen zijn. Niemand zal dat ontkennen.

De ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.

De ouders van alle kinderen:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Houdt rekening met de gevoelens van de ouders van zowel het gepeste kind als ook de gevoelens van de pester.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Leerkrachten en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.

April 2013

Bijlage Stappenplan Conflictoplossing Mauritiusschool

Algemeen

Een conflict is een verschil in mening of belang. We ervaren allemaal wel eens conflicten. Het is een deel van ons leven, ook op de Mauritiusschool. Kinderen worden van jongs af aan bij kleine conflicten aangemoedigd eerst zelf de situatie met elkaar uit te praten. Als dat niet lukt omdat de ander bijvoorbeeld niet luistert, dan wordt de leerkracht erbij geroepen.

Bemiddelen bij het uitpraten van een conflict

Leerkrachten kunnen bemiddelen in een conflict. Als bemiddelaar neem je een neutrale positie in. Dat betekent: niet oordelen of beschuldigen, geen adviezen of oplossingen geven. Je leidt het gesprek en volgt onderstaande stappen. Bij jonge kinderen eventueel met gebruik van picto's. Met het doorlopen van deze stappen geef je als volwassene een goed voorbeeld aan de kinderen. Hoe verder de kinderen in ontwikkeling zijn, hoe meer de stappen bij de kinderen zelf gelegd kunnen worden.

1. Stop! Koel af

- Laat beide partijen rustig worden.
- Stop agressief gedrag. Neem, indien van toepassing, speelgoed vast om te neutraliseren.
- Vraag de kinderen of ze hulp willen bij het oplossen van het conflict.
- Zoek een rustige plek.
- Spreek regels af voor het gesprek (bijvoorbeeld probeer allebei een oplossing te vinden voor het probleem, niet schelden en elkaar uit laten praten)

2. Praat en luister naar elkaar

- Vraag om de beurt aan beide partijen: Wat is er gebeurd?
- Vraag om de beurt aan beide partijen: Wat voelde je toen?
- Vat regelmatig samen.
- Controleer of de kinderen elkaar begrijpen.

3. Bedenk veel oplossingen

- Vraag wat beide partijen eigenlijk willen. Dus als ik het goed begrijp wil.... (ene kind) en(andere kind). Klopt dat? Dus jullie willen allebei.....
- Vraag aan beide partijen wat je kunt doen om het probleem op te lossen.
- Probeer zoveel mogelijk oplossingen door de kinderen te laten bedenken.

4. Kies een win-win oplossing. Maak een plan en voer het uit

- Vind een oplossing waar beide partijen achter staan.
- Herhaal de oplossing en vraag of ze het ermee eens zijn.
- Bespreek wie, wat, waar, wanneer en hoe de oplossing precies wordt uitgevoerd
- Sluit met elkaar af.

Bronnen: De Vreedzame School (Eduniek), en Kinderen en hun rol als bemiddelaar (Kwintessens)